

УДК 336  
ББК 65.01  
Е 45

Друкується відповідно постанови Вченої Ради Дніпропетровського національного університету.

**Головний редактор:**

доктор економічних наук, професор Покотілов Анатолій Антонович.

**Редакційна колегія:**

д.ф.-м.н. Смірнов С.О., д.е.н. Ткаченко В.А., д.т.н. Марюта О.М.,  
д.е.н. Биков Г.М., д.е.н. Попкова Л.В., д.е.н. Ковальов О.В.,  
д.е.н. Берсуцький Я.Г., д.т.н. Морозов Ю.Д., д.е.н. Крамаренко Г.О.,  
д.е.н. Галушко О.С., д.т.н. Тянь Р.Б., к.е.н. Коршунов В.І.,  
д.е.н. Дорофійко В.В., д.е.н. Шевцова О.Й.

**Рецензенти:**

Сазонець І.І., доктор економічних наук, доцент Дніпропетровської академії управління, бізнесу і права;

Драгун Л.М., доктор економічних наук, професор Придніпровської державної академії будівництва та архітектури.

Е 45 **Економіка: проблеми теорії та практики.** Збірник наукових праць.  
Випуск 137. - Дніпропетровськ: ДНУ, 2002. - 220 с.  
ISBN 966-7191-63-X

У збірнику аналізуються актуальні проблеми теоретичної та практичної економіки.

Для студентів, аспірантів та викладачів вузів.

УДК 336  
ББК 65.01

ISBN 966-7191-63-X

© Колектив авторів, 2002

Дніпропетровський національний університет

# **Економіка: проблеми теорії та практики**

Збірник наукових праць

**Випуск 137**

ДНУ  
Дніпропетровськ  
2002

а затем началось падение рождаемости с нарастающими темпами, в настоящее время темпы этого негативного процесса несколько спали, но общая тенденция сохраняется.

Анализ сложившейся в регионе структуры населения младших возрастных категорий показывает, что количество потенциальных абитуриентов будет сохраняться на прежнем уровне и даже увеличиваться в ближайшие 3-5 лет, затем начнется падение с нарастающими темпами.

Прогноз, сделанный на основе метода передвижки возрастов показывает, что количество потенциальных абитуриентов в Запорожье сократится к 2017 году ориентировочно в 2,4 раза. Для Запорожской области прогнозируется такое же сокращение.

Одним из очевидных последствий изменений возрастной структуры населения будет изменение предложения рабочих мест для специалистов сферы образования и усиление конкуренции среди предприятий, предоставляющих образовательные услуги.

Реакция на усиление конкуренции должна в первую очередь предусматривать повышение качества подготовки специалистов, быструю реакцию на изменение потребности экономики региона в специалистах различного профиля, а также расширения спектра предоставляемых услуг, в основном за счет программ переподготовки специалистов.

#### Литература:

1. Стешенко В.С. Демографічні перспективи України до 2026 р. - К., 1999.
2. Запорізька область в цифрах (1999 р.). Статистичний довідник. - Запоріжжя, 1999.
3. Запорізька область в цифрах (2000 р.). Статистичний довідник. - Запоріжжя, 2000.

Д.е.н. Ткаченко В.А.

### Дніпропетровський університет економіки і права КОНЦЕПТУАЛЬНІ КОНТЕКСТИ СОЦІАЛЬНО- ЕКОНОМІЧНИХ ПЕРЕТВОРЕНЬ В УКРАЇНІ

Протягом десятиліть офіційна і практично єдина парадигма розвитку усередині соціально-економічної структури України забезпечувалася соціалістичною ідеологією. Не секрет, що дане бачення економічних відносин при цьому цілком будувалося за принципом радикального марксистського заперечення капіталістичної системи другої половини XIX сторіччя і полягало в наступному:

-фактично уся власність на засоби виробництва вважалася неподільним суспільним надбанням, що відкривало можливість планомірно управляти всім народним господарством із єдиного центру;

-будь-які витрати, включені в план, вважалися суспільно необхідними;

-основна маса ресурсів розподілялася шляхом фондування;

-товарно-грошові відносини, у тому числі фінанси і кредит, розглядалися як інструменти плану, а ціна виступала як плановий норматив;

-передбачалося, що плановість забезпечує одночасно безкризовий поступальний розвиток економіки, повну зайнятість населення, науково-технічний прогрес і високі темпи економічного зростання;

-у відносинах із зовнішнім світом робилися ставки на власні сили; при цьому встановлювалися загороджувальні бар'єри у вигляді універсальної зовнішньоекономічної державної монополії;

-опора у стратегії економічного зростання робиться в першу чергу на важку промисловість і в цілому на виробництво засобів виробництва, яке випереджає розвиток, що зводиться в ранг об'єктивного закону;

-легка промисловість одержувала близько 1% усіх централізованих капіталовкладень, а частка промислової продукції галузей групи "Б" десятиліттями не піднімалася вище 0,25%, що не заважало говорити про підпорядкування всіх господарських діянь найвищій меті - підвищенню